

Új igazgatót kap a Földtani Intézet

A mai vegetálás után újra fellendítik az egykor európai hírű intézetet. — Nopcsa Ferenc báró tárgyalásai a földművelési minisztériummal

(A Magyarország tudósítójától.) A Földtani Intézet egyike hazánk nemzetközi viszonylatban legismertebb intézményeinek. Az 1869-ben alapított intézet főadata az ország földjének rendszeres földtani térképezése és természeti kincseinek tudományos fölkutatása. Első igazgatója néhai Böckh János volt, aki 1908-ig terjedő működése alatt európaszerte mintaszrű intézetté fejlesztette. Utána néhai Lóczy Lajos gyetemi tanár igazgatása alatt az intézet udományos fénykorát élte. Lóczy halálával nagyszabású tervek maradtak abba, közöttük az ország földtanilag térképezett területeinek, monografikus ismertetései, az elkészült térképek közléte, Magyarország földtani térképének kiadása s más egyebek. A háború természetesen sok tekintetben szintén hozzájárult ezeknek a terveknek késleltetéséhez. Az ország megsegsonkítása az intézet működését létalapjában támadta meg, mivel a geológusok legnagyobb része évtizedes munkaterületét veszítette el. Ebben az időben történt Lóczy igazgató visszavonulása, majd a magyar geológiára nézve fájdalmas halála.

Lóczy halála után, a legsúlyosabb időkben a Földtani Intézetnek nagykonceptiójú, energikus, szervező szakemberre lett volna szüksége. Szontagh Tamás dr. igazgató vezetése alatt azonban az intézet működése csak adminisztratív vegetálás volt. Ennek az időpontnak legtöbb tévékenysége a forradalmak után megindult ádáz személyeskedő hajszra volt, melynek eredménye gyanánt az intézet, nyugati értelemben vett reprezentatív szakemberei, közöttük Kormos Tivadar dr. egyetemi magántanár, a magyarországi őserincések lelkes búvára és a hazai barlangkutatások előharcosa, Lambrecht Kálmán dr., az ősmadarak erópai hírű specialistája és több nagy reményekre jogosító fiatalabb szakember kénytelen volt megválni az intézettől. Ezen a ténykedésen kívül az intézet különösebb indító ok nélkül olyan munkálatokba kezdett, melyek a pillanatnyi könnyű sikerek és hatások keresésének látszatával bírnak. Így keletkezett az *esztergomi szénvidék tanulmányozása*, amelyet a terület nagyságához mérten túlzott számbeli felkészültséggel végeztek, majd *Tatabánya tanulmányozása*. Mindkettő hasznos munka, de sem eredményeiben, sem kiviteli módjában nem okolják meg azt az időszerűséget, melyet az intézet a közszólammá vált gyakorlati szempontok nemzetgazdasági jelentőségében hangoztat. Követték ezt az ország mezőgazdasági jellegének hangoztatásával az *agrogeológiai fölvteltek* intenzívebb

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *Új igazgatót kap a földtani intézet*

Forrás:

Magyarország

Br.

(Hely)

1924. 8. 23.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(C)

Osztályozás

Tárgy

55(061.1)

Hely

Idő

"1924"

Személy

tételének eszméi annak a vezetőségnek részéről, amely évtizedeken át megakadályozta az agrogeológia egészséges fejlődését, sőt *meglevő laboratóriumát és gyűjteményét fölsozlatta*. Ennek eredménye Treitz Peternek, a kiváló agrogeológusnak a szikésekről írt könyvében olvasható, hogy *az agrogeológiai vizsgálatok jelenleg szívességből a műegyetemi ásvány-földtani intézet laboratóriumában végezhetők*. Betetőzte az ideiglenes vezetés intézkedéseit az, hogy újabban az intézeti tagok olyan munkaterületeken dolgoznak, amelyről már *Lóczy igazgatása alatt kitűnő térképek és tanulmányok készültek*. Ez az ország mai pénzügyi helyzetében *teljesen indokolatlan munka volt*. Ugyanekkor az ország fontos területei, közöttük *Tokaj-Hegyalja* vagy a Váctól északra levő *Börzsöny-hegység még földtanilag teljesen ismeretlenek*.

Csak mellékesen említjük meg, hogy mennyivel megfelelőbb lett volna s az intézet, valamint az ország integritása szempontjából milyen erőteljes demonstrálás gyanánt hatott volna, ha az intézet *nem adja föl eddigi munkaterületein végzett eredményeit*, hanem kettőzött energiával atőrekedett volna az ottani évtizedes magyar kulturmunka publikálására. Ha az intézet ezt tette volna s nem sietett volna, ha nem is haszontlan, de nem nagyon időszerű esztergomvidéki, tatabányai s egyéb már földolgozott területek gyors eredményeket jelentő könnyű babérajaira, akkor talán nem történhetett volna meg, hogy Erdély elszakításának második évében a kolozsvári egyetem geológiai tanára kiadja Erdély átnézetes földtani térképét a magyar évtizedes kutatások feltűntetése nélkül! A Földtani Intézet szakított régi hagyományával s felült az új időket hirdető napi politika hazug jelszavainak. Érthető, hogy ilyen körülmények között múzeuma is évekig rendezetlenül a nagyközönség előtt zárva volt s csak a legutóbbi időben nyílt meg hevenyészett »újjarendezésben«, amelynek nyomán sok értékes anyag tönkrement.

Ezek az állapotok már a végsőkig fajultak s orvoslásuk Szontagh Tamás dr. most bekövetkezett nyugdíjazásával az igazgatói állás betöltésétől függ. A kombinációk megindultak, de a földművelésügyi minisztérium, úgy látszik, nehezen tudja rászánni magát a döntésre. Három jelölt neve van forgalomban: *Pálffy Mór* dr. főgeológus, *Papp Károly* dr. egyetemi tanár és *Nopcsa Ferenc báró* az európaszerte ismert nevű kiváló geológus. Ezek közül *Pálffy Mór*, aki a kommunizmus alatt az intézet vezetésével már meg volt bízva s jelenleg is az intézetet vezeti, az intézet hierarchia jogán s értékes hazai szakmunkássága alapján tarthat igényt az előléptetés jellegű kinevezésre. *Papp Károly* kitűnő adminisztratív érteke kvalifikálhatná erre a helyre. *Nopcsa Ferenc* elismert szaktudásán kívül európai összekötötései és széles látóköre versenyen kívül képesítik erre a pozícióra, amelyben *Lóczy Lajos*nak méltó utóda és az intézet régebbi nemzetközi színvonalának visszaállítója lenne. Úgy hírlik, hogy *Nopcsa* a minisztériummal folytatott többszöri tárgyalások nyomán *hajlandó volna* mai független helyzetét földözni és *Lóczy* akaratahoz híven az intézet élére állni. Azonban a Földtani Intézet mai helyzetét ismerve *Nopcsának több személyi és tárgyi föltétele van*, amelyeknek teljesítése anyagi nehézségekbe is ütközik.